

PERSBERICHT

Publicatie van het 180^e Boek – deel II: Boek 2023 over de Sociale Zekerheid

Het Rekenhof bezorgt de Kamer van Volksvertegenwoordigers zijn 180^e Boek – deel II: Boek 2023 over de sociale zekerheid. In het eerste deel onderzoekt het de financiële en budgettaire toestand van de sociale zekerheid in 2022. De uitvoering van de begroting 2022 sluit af met een voorlopig saldo van -372,0 miljoen euro, tegenover 1.191,5 miljoen euro in 2021. De ontvangsten bedroegen 120.534,5 miljoen euro (d.i. 2,34 % meer dan in 2021) en de uitgaven 120.906,5 miljoen euro (+3,91 %). In het tweede deel van het Boek brengt het Rekenhof verslag uit over de controle van de rekeningen van de openbare instellingen van sociale zekerheid (OISZ). Die controles en de resultaten ervan kaderen in de voorbereiding van de certificering van de jaarrekeningen van de OISZ door het Rekenhof.

Deel 1 Budgettaire en financiële toestand 2022

Evolutie van de uitgaven

De opeenvolgende overschrijdingen van de spilindex verklaren in 2022 een groot deel van de stijging van de uitgaven voor prestaties. De stijging van de uitgaven voor geneeskundige verzorging (+7,18 %) is voor een deel te verklaren door de opeenvolgende indexeringen van de prestaties waarvan de prijs is gekoppeld aan de gezondheidsindex (bv. de uitgaven van de ziekenhuizen) en de toename van het aantal verrichte prestaties. De uitgaven voor arbeidsongeschiktheid (+11,33 %) stegen vooral door de indexering van de uitkeringen en de toename van het aantal vergoede uitkeringsdagen. De pensioenuitgaven stegen met 10,69 %, ook door de opeenvolgende indexeringen.

Het einde van de COVID-19-crisis zorgde echter voor minderuitgaven en remde daarmee de stijging enigszins af. De uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen zijn zo met 20,97 % gedaald ten opzichte van 2021. Bij de RSVZ-Globaal Beheer leidde het einde van de COVID-19-crisis tot minderuitgaven voor het overbruggingsrecht (148,6 miljoen euro 2022, dat is -2,2 miljard euro tegenover 2020).

Evaluatie van het begrotingsbeleid 2022

Het Rekenhof heeft de maatregelen geanalyseerd die de regering in 2022 in de sociale zekerheid heeft genomen.

Voor sommige ligt het rendement (besparing of bijkomende opbrengst) lager dan de ramingen. Voor andere geven de openbare instellingen van sociale zekerheid aan dat zij niet over

voldoende informatie beschikken om het rendement in te ramen. Voor de strijd tegen de sociale fraude raamt de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst het rendement voor de federale sector, de OISZ inbegrepen, in 2022 op 335,0 miljoen euro. Het Rekenhof stelt echter vast dat het moeilijk is om de weerslag van de acties en het boekjaar waaraan ze moeten worden gekoppeld, in te schatten.

Maatregelen in de strijd tegen de COVID-19-crisis

Volgens de nog voorlopige gegevens op 31 augustus 2023 gaf de COVID-19-crisis in 2020 aanleiding tot 892,5 miljoen euro minder ontvangsten en 9,9 miljard euro extra uitgaven. In 2021 wordt die weerslag geraamd op 479,1 miljoen euro voor de ontvangsten en op 7,5 miljard euro voor de uitgaven, en in 2022 op respectievelijk 111,1 miljoen euro en 2,1 miljard euro. Tot slot wordt die weerslag in 2023 geraamd op 35,6 miljoen euro voor de ontvangsten en op 131,6 miljoen euro voor de uitgaven.

Deel 2 - Financieel beheer en rekeningen van de OISZ

In deel 2 rapporteert het Rekenhof over de resultaten van de controles van negen OISZ: de Kruispuntbank Sociale Zekerheid, de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering, de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen, het Fonds tot vergoeding van de in geval van Sluiting van Ondernemingen ontslagen werknemers, het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering, de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, het *eHealth*-platform en de Federale Pensioendienst.

De voornaamste vaststellingen die het Rekenhof tijdens zijn controles deed, hadden betrekking op:

- de verkeerde toepassing van het beginsel van het vastgesteld recht;
- de niet-naleving van de boekhoudkundige en budgettaire afgrenzing;
- de verkeerde budgettaire aanrekening van waardeverminderingen op dubieuze voorde-ningen;
- het ontbreken van uniformiteit en van een precies reglementair kader voor de verrich-tingen voor rekening van derden;
- het gebrek aan inschatting van de financiële risico's die samenhangen met lopende ge-schillen en met andere risico's en kosten (voorzieningen);
- onvolledige waarderingsregels.

Het Rekenhof licht bovendien de interne controle van de gecontroleerde instellingen door. Daar zijn de belangrijkste vaststellingen de volgende:

- ontoereikende functiescheiding;
- geen of een onvolledige fysieke inventaris;
- geen reconciliëring van de boekhoud- en begrotingsposities tussen OISZ;
- gebrek aan verantwoordingsstukken om de boeking van bepaalde verrichtingen te sta-ven.

Op basis van de controles formuleert het Rekenhof aanbevelingen om de kwaliteit van de financiële staten te verbeteren.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het 180^e Boek – deel II: Boek 2023 over de Sociale Zekerheid werd aan het federale parlement bezorgd. Dit Boek, de samenvatting en dit persbericht zijn beschikbaar op www.rekenhof.be. Dit geldt ook voor de vorige Boeken (2010 tot 2022).